

Кавказ (стисло)

Тарас Шевченко

Кто даст главе моей воду,
И очесем моим источник слез,
И плачуся и день,
и ночь о побиенных...

Иеремии глава 9, стих 1

За горами гори, хмарою повиті,
Засіяні горем, кровію політі.

Споконвіку Прометея

Там орел карає,
Що день божий добрі ребра
Й серце розбиває.

Розбиває, та не вип'є

Живущої крові, —

Воно знову оживає

І сміється знову.

Не вмирає душа наша,

Не вмирає воля.

І неситий не виоре

На дні моря поле.

Не скує душі, живої

І слова живого.

Не понесе слави Бога,

Великого Бога.

Приспана горем, заснула правда, навкруги панує зло. Але автор вірить, що настане час, коли правда прокинеться.

За горами гори, політі кров'ю, саме там знаходиться воля, зацькована воля. Полягло там немало людей, пролито безліч сліз. Вистачило б їх, щоб втопити всіх імператорів.

Огненне море! Слава! Слава!

Хортам, і гончим, і псарям,

І нашим батюшкам-царям

Слава!

І вам слава, сині гори,

Кригою окуті.

І вам, лицарі великі,

Богом не забуті.

Борітеся — поборете,

Вам Бог помагає!

Українців поет порівнює з кавказькими горцями, які мають хоч відносну свободу. Ми ж тільки маємо тюрми та каторги.

Од молдаванина до фінна

На всіх язиках все мовчить,

Бо благоденствує!

Церква ж прощає можновладним усі гріхи.

Поет розповідає про безчинства панів над простими людьми, про те, як їх продають, програють у карти, б'ють, забирають останні гроші. Навіть у Бога просять неправди: допомоги у війні, крадіжці. А потім приносять у дар крадене ж.

Поет звертається до свого друга Якова де Бальмена, який загинув у бою на Кавказі. Він співчуває другові.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

У символічному образі Прометея поет показав незламну волелюбність народів, а в образі орла — ненаситний імперський режим, що прагне все поглинути.

Поет страждає горем не тільки свого народу, але й усіх поневолених народів. Це узагальнення втілюється в слові "наша" ("душа наша").

Поема викриває загарбницьку політику царату.

За жанром це сатирична поема з елементами лірики та героїки.